

N:o 173.

Af herr **S. von Friesen** m. fl., *angående skrifvelse till Kongl. Maj:t om utarbetande efter vissa grunder af ett förslag till utsträckt valrätt till Riksdagens Andra Kammare.*

I fråga om de sedan år 1866 gällande bestämmelserna för valrätt till Riksdagens Andra Kammare och behovet i våra dagar af en ändring härutinnan har förre statsministern friherre Louis De Geer år 1892 (i »Minnen» II, 249) yttrat följande tänkvärda ord:

Behovet af utsträckt politisk rösträtt.

»Vid stiftandet af riksdagsordningen har syftemålet förnämligast varit att upplösa ståndsförfattningen och bereda inträde för kategorier, som stodo utanför riksstånden, fastän de kunde anses med dem sidordnade; men något behof af valrättens utsträckning nedåt antogs då ännu icke hafva gifvit sig till känna. Men sedan har småningom inträdt ett sådant behof, som jag tror böra snart tillgodoses, om representationen fortfarande skall kunna anses utgå ur hela den politiskt tänkande delen af nationen, och på det man icke genom dröjsmål må äfventyra att framdeles få medgifva en större utsträckning af valrätten, hvilken, på en gång satt i verket, kunde blifva menlig för samhällets lugna utveckling. Det lär icke kunna nekas, att den bildning, som är nödvändig för ett politiskt omdöme, under de senaste åren nedträngt till djupare samhällslager, än som tillföre egt rum, och att till följd häraf många, som nu sakna rösträtt, och bland dem förnämligast en stor del kroppsarbetare, måste känna såsom en orättvisa att vara beröfvade politiska rättigheter. Genom deras inrymmande till sådana skulle dessutom de särskilda intressena inom samhället komma att i representa-

tionen betraktas från mångsidigare synpunkter och tillika bereda en viktig klass af medborgare en klarare uppfattning om de nu icke fullt insedda svårigheterna att genom lagstiftning bota alla brister i samhället. Deremot finner jag rösträtt vid val af riksdagsmän icke rimligen kunna medgifvas andra än dem, som ega rösträtt inom sina kommuner.»

Af detta uttalande från en statsman, som i hithörande frågor haft tillfälle att mer än de flesta förvärfva en djup och mångsidig erfarenhet, torde med all önskvärd tydlighet framgå två viktiga omständigheter. Först och främst är uppenbart, att vid tiden för representationsreformens genomförande något behof af en nedåt vidgad rösträtt i vårt land icke gjorde sig gällande, hvadan lagstiftaren då gjorde till sin hufvuduppgift att lämpligen fördela det politiska inflytandet mellan redan magtägande samhällsklasser, icke att utsträcka detsamma till nya sådana. Men lika tydligt framgår äfven af detta uttalande, att den förnämsta upphofsmanen till vår nuvarande riksdagsordning, efter ett fjerdedels århundrades förlopp, på grund af ändrade tidsförhållanden bibragts den öfvertygelsen, att en utsträckning af den politiska rösträtten blifvit nödvändig, äfvensom att han ej tvekat uttala sin mening, att en sådan utsträckning borde ske snart, och till hvilken gräns den borde gå.

I anslutning till detta uttalande vilja vi — utan att här närmare ingå på de olika skiftningar, rösträttsfrågan företett ifrån det nya representationsskickets införande och fram till våra dagar — för tillfället inskränka oss till att konstatera, att nämnda viktiga samhällsfråga under de senaste årtiondena småningom arbetat sig fram till att blifva en af de förnämsta på dagordningen. Detta framgår af många fakta, allt för allmänt bekanta att här behöfva relateras. Af de senaste årens tilldragelser erinra vi i sådant hänseende blott om regeringens förslag år 1896 till nedsatt valcensus för Andra Kammaren, masspetitionen till Konungen 1898, de olika motionerna i ämnet vid 1899 års riksdag samt de många uttalandena i denna fråga från olika trakter af landet under den senaste valrörelsen. Häraf, liksom äfven af frågans behandling i pressen, torde få anses ådagalagdt, att rösträttsfrågan på senaste tiden i ovanligt hög grad tagit allmänhetens och statsmagternas uppmärksamhet och intresse i anspråk.

Icke desto mindre hafva sträfvaandena att finna en tillfredsställande lösning af nämnda fråga hittills blifvit utan praktiskt resultat. Orsaken härtill är enligt vårt förmenande väsentligen att söka i den omständigheten, att, äfven om man i vida kretsar varit ense derom, att valrätten till Andra Kammaren borde utsträckas, så har man dock icke lika allmänt kunnat ena sig om *rätta sättet* för att nå detta mål. Å ena

sidan har nemligen föreslagits en sänkning af det nuvarande politiska strecket till 400, 500 eller 600 kronors beskattad årsinkomst, med eller utan vissa andra restriktiva bestämmelser. Å andra sidan åter har påyrkats upphäfvande af hvarje förmögenhetsstreck, såsom förhatligt och orättvist, samt införande med ens af den allmänna och lika rösträtten. Man har, med andra ord, alltjemt vacklat mellan att begära för litet eller för mycket i förhållande till bestående lagstadganden och tidens kraf. Och under rösträttsvännernas inbördes tvist om den väg, som rätteligen borde inslås, ha de nuvarande, för helt andra tidsförhållanden afpassade grundlagsbestämmelserna fått kvarstå orubbade, allt medan landets ekonomiska och kulturella utveckling fortgått i en riktning, som gjort en ändring af hithörande bestämmelser allt mera af behovet påkallad.

Nyligen har emellertid en koncentrerung af de länge splittrade krafterna inträdt, i det att rösträttssträfvandena börjat riktas mot ett gemensamt mål. Vid förra riksdagen framställdes nemligen i Andra Kammaren under öfverläggningen om konstitutionsutskottets betänkande öfver de i fråga om den politiska rösträttens utsträckning då afgifna motionerna af undertecknad von Friesen ett vid en sammankomst af ett 70-tal för frågan intresserade ledamöter af kammaren ur olika partigrupper öfverenskommet medlingsförslag af innehåll,

Rösträttsfrågan vid 1899 års riksdag.

»att Riksdagen, med anledning af föreliggande motioner, måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t efter verkställd utredning låta för Riksdagen framlägga ett på grundsatsen om politisk rösträtt för kommunalt röstberättigade män, hvilka uppnått 25 års ålder, bygdt förslag till rösträttsreform i fråga om val till Riksdagens Andra Kammare».

Detta förslag, som alltså afsåg att med framhållande af vissa allmänna förutsättningar, hvarom man från olika håll enat sig, såsom vilkor för åtnjutande af valrätt till Andra Kammaren lägga i regeringens händer den närmare utredningen liksom ock utarbetande af förslag till formulering af de härför nödiga grundlagsbestämmelserna, lyckades redan första gången det framställdes tillvinna sig en betydande anslutning i Andra Kammaren (97 röster). Förslaget har sedermera under valkampanjen sistlidne sommar visat sig ega förmåga att utgöra ett samlingens tecken för alla dem, som i denna fråga anse tiden nu vara inne att öfvergå från ord till handling. Som emellertid förslaget vid fjolårets riksdag först under debatten i kammaren framlades och sålunda ej då kunde göras till föremål för närmare granskning, hafva vi redan i hvad som sålunda förelupit ansett oss ega goda grunder att i år framställa det-

samma till en mera ingående pröfning i Riksdagen, så mycket mer som ett uppskof i detta fall ingalunda torde vara egnadt att underlätta frågans lösning.

*Motiven för
det nu
framlagda
förslaget.*

Såsom skäl för det förslag, som nu frambäres, vilja vi först och främst åberopa de allmänna grunder, hvilka kunna andragas för hvarje förslag till en lämplig utsträckning af den politiska rösträtten utöfver dess för närvarande i vårt land alltför snävt tillmätta gränser.

De senaste årtiondenas storartade ekonomiska framsteg och hastigt stigande folkupplysning hafva obestriddigen fört Sverige in i en ny fas af social utveckling. Härvid ha flera samhällsklasser, omfattande ett stort antal medlemmar, med tillräcklig bildning och relativt sjelfständig lefnadsställning, ehuru genom nu gällande bestämmelser utestängda från rösträtt, ryckt fram till en sådan betydelse för en sund utveckling af statslifvet, att de rätteligen ej längre böra hållas ute från aktivt deltagande i detsamma. Till sådana klasser räkna vi t. ex. den stora mängd af kroppsarbetare, handverkare, mindre löntagare, små fastighets-egare, små arrendatorer och jordtorpare, som för närvarande sakna all politisk befogenhet. Att i tid, innan missnöjet bland de utestängda hunnit gripa alltför mycket omkring sig, gifva dem inflytande på lagstiftningsarbetet, der de ha viktiga intressen att bevaka, torde komma att visa sig vara icke blott en klok, utan ock en i flera afseenden samhällsgagnelig åtgärd. Med den varsamhet och lojalitet, som af gammalt utmärkt vårt folk, behöfver man för visso ej befara, att de nya valmännen i alla valkretsar, der de erhöle numerisk öfvervigt, skulle bruka sin magt för att aflägsna förutvarande värdiga representanter och fylla Andra Kammaren endast med män ur sina egna led. Riksdagen komme nog att en god tid framåt — sådan är traditionens magt — i hufvudsak behålla sin nuvarande karakter, medan likväl en del representanter för arbetet och hittills otillräckligt företrädde näringar deri upptoges, hvilket icke lär kunna betraktas annat än som en afgjord vinst för ärendenas mera mångsidiga behandling.

Inom andra länder i Europa har man också längesedan vidtagit åtgärder i här åsyftad riktning. Se vi på den officiella valstatistikens vittnesbörd, så visar sig, att Sverige, som dock plägar berömma sig af sitt urgamla fria statsskick, i fråga om den viktigaste af en medborgares politiska rättigheter numera hör till efterblifna länder. Medan af hela den manliga befolkningen öfver 21 års ålder i de stora kulturländerna 70 à 80 procent (i Storbrittannien 65, i Frankrike 82, i Tyska riket 85 procent) ega politisk rösträtt och förhållandet i våra nordiska grannländer är ungefär detsamma (i Danmark 65, i Norge 77 procent), så äro

i Sverige af myndige män endast 24 procent politiskt röstberättigade. Bland konstitutionella länder i vår verldsdel är det blott Ungern, som numera står lägre än vårt land på den politiska rösträttsskalan, en ställning, som för oss är föga hedrande och som utan tvifvel kräfver snar ändring, om icke vårt samhällslif skall stagnera eller på annat sätt taga skada.

Framför allt synes oss emellertid en utsträckning af valrätten till Andra Kammaren påkallad i en tid som vår, då skilda ekonomiska intressen hota att sätta olika samhällsklasser i harnesk emot hvarandra. I en sådan tid torde knappt någon åtgärd visa sig mera egnad att minska spänningen mellan olika samhällslager och öka den nationella samhörighetskänslan än just den här ifrågasatta, nemligen att göra medborgare i vidsträcktare kretsar än hittills aktivt intresserade i statslifvet. Detta vore, såsom antydt, ej blott en akt af social rättvisa; det vore i sjelfva verket äfven att betrakta såsom en åtgärd af verkligt samhällsbevarande art, tillförande staten ny styrka och ökade utvecklingsmöjligheter.

Ett litet folk som vårt behöfver nemligen en kraftig och allmänt utbredd solidaritetskänsla för att hålla sig uppe, ej blott under täflan i fredliga värf, utan äfven under kamp mot yttre faror. Rösträttsfrågan är, närmare besedd, att anse såsom en del och ingalunda den minst viktiga af vår nationella försvarsfråga. Stunda bekymmersamma tider, befinna vi oss naturligen i en långt säkrare ställning, om den stora mängden af medborgare kunna känna sig organiskt förenade till ett folk och ej blott såsom individer, tillhörande skilda klasser med skilda intressen. Känslan af att ega gemensamma rättigheter att försvara ger otvifvelaktigt i farans stund en fast sammanhållning såsom ingenting annat hos ett folk under vapen; ty låt vara, att fosterlandskärleken är en hos alla medfödd känsla, så stärkes den dock högst väsentligt genom att växa samman med den högre samfundsanda, som endast alstras hos politiskt myndige män. Ett af de bästa värnen mot de yttre och inre faror, som kunna hota staten, torde alltså vara att söka i sträfvandet att göra så många som möjligt medintresserade i statsverksamheten eller, med andra ord, att gifva dem politisk rösträtt.

Då nu, enligt hvad tvenne till kamrarne nyligen inkomna utskottsutlåtanden (statsutskottets n:o 5 och Första Kammarens andra tillfälliga utskotts n:o 1) gifva vid handen, frågan om en ny härordning, byggd på utsträckt värnpligt, under den närmaste tiden eller redan nästa år lärer komma att framläggas till Riksdagens pröfning i form af en kongl. proposition, finna vi — utan att kunna göra något uttalande om ett

sådant förslag, innan detta faktiskt föreligger — det likväl vara af omständigheterna påkalladt att erinra derom, att denna frågas framträdande är särdeles egnadt att göra fordran på utsträckt rösträtt ännu mera aktuel, än den förut varit.

*Bemötande
af framstäl-
da invänd-
ningar.*

Har man väl kommit till klarhet derom, att en utsträckning af den politiska rösträtten är en i flera afseenden samhällsgagnelig och särskildt för tryggande af vår nationella sjelfständighet påkallad åtgärd, så torde det vara jemförelsevis lätt att öfvertyga sig derom, att lösningen af frågan för närvarande lämpligast bör sökas på den af oss föreslagna vägen. När det gäller att i statslivets organisation åstadkomma en så betydelsefull reform som den här ifrågasatta, bör man nemligen gå till väga med en viss varsamhet, men tillika efter moget öfvervägande tillse, att det steg, som tages, sträcket ut så pass mycket, att något verkligen effektivt vinnes för det afsedda ändamålet och att ej det hela stannar vid en skenreform.

I båda dessa afseenden torde det förslag, som härmed framlägges, finnas motsvara rimliga fordringar. Det bör icke, såsom förslaget om införande af allmän rösträtt, hos de mera betänksamma framkalla farhågor, att en omhvälfning af det bestående derigenom skulle åstadkommas. Men väl innebär förslaget en afsevärd ökning af valmanskåren, hvarvid såsom en ganska viktig garanti mot brådstörtade förändringar bör betraktas den omständigheten, att ifrågavarande förslag är organiskt framgången ur de bestående förhållandena och följaktligen, så att säga, uppbyggt på historisk grund. Den nuvarande valrätten till Riksdagens Andra Kammare är nemligen ytterst baserad på den kommunala rösträtten, då det i § 14 riksdagsordningen heter: »Valrätt tillkommer inom den kommun, der han bosatt är, en hvar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad man» etc. Härtill komma visserligen åtskilliga inskränkningar genom det för valrätts åtnjutande stadgade förmögenhetsstrecket i afseende å fast egendom, arrende eller inkomst af arbete, inskränkningar, hvilka, såsom förhatliga och otidsenliga, nu äro ifrågasatta att slopas. Men äfven om nämnda förmögenhetsstreck borttoges, skulle dock alltid, för så vidt man fasthåller fordran på kommunal rösträtt såsom vilkor för den politiska, kvarstå den förutsättningen, att valmannen är bofast inom kommunen och eger en viss skattepligt till densamma.

Mot det ifrågasatta borttagandet af förmögenhetsstrecket ur § 14 riksdagsordningen har från formel synpunkt anmärkts, att valrätten till Andra Kammaren sålunda skulle blifva bunden vid kommunalförfattningarna, hvilka ändras i annan ordning än grundlagarne; ja, valrätten skulle i följd af det sätt, hvarpå vilkoren för den kommunala rösträtten

äro bestämda, ytterst komma att bero på bevillningsförordningens bestämmelser, hvilka kunna ändras af Riksdagen ensam, till och med genom gemensam votering. Detta vore, har man sagt, en allt för vacklande grund att bygga den politiska rösträtten på; i en upprörd tid kunde det låta sig tänkas, att Riksdagen genom att höja existensminimum i ett slag beröfvade massor af valmän deras valrätt. Oafsedt den mindre smickrande uppfattning af Riksdagens sätt att bevaka svenska folkets rättigheter, som ligger under ett dylikt tal, vilja vi endast i förbigående anmärka, att alldeles samma invändning kan rigtas ej blott mot de nuvarande bestämmelserna för valrätt till Andra Kammaren, utan äfven mot bestämmelserna angående elektorsvalen för Första Kammaren, hvilka bestämmelser — de senare uteslutande — äro beroende på stadgandena om kommunal rösträtt. Invändningen faller i öfrigt fullständigt till föga inför den omständigheten, att ifrågasatt förslag uppträder under formen af en skrivelse till Kongl. Maj:t, åt hvilken utarbetandet af de för förslaget genomförande nödiga detaljbestämmelserna skulle anförtros. Bland dessa förutsätta vi gifvetvis skulle ingå, att vilkoren för kommunal rösträtt på ett eller annat sätt grundlagsfästas, t. ex. genom stadgande af ett bestämdt, mindre skattebelopp, hvars erläggande utgör lagens lägsta fordran för åtnjutande af rösträtt inom kommunen. En sådan bestämmelse torde, alldeles oberoende af de grunder, som i öfrigt för den kommunala beskattningen komma att fastställas, kunna af statsmagterna beslutas.

En annan invändning mot förslaget att fota valrätten till Andra Kammaren på den kommunala rösträtten har äfven under diskussionen i frågan framkastats, nemligen påståendet, att jordtorpare på landet genom de ifrågasatta bestämmelserna fortfarande skulle vara uteslutna från rösträtt. Denna invändning förfaller dock, liksom den föregående, redan inför det framställda förslaget karakter af att vara ett skrivelseförslag, som endast framhåller grundprinciperna af reformen, medan detaljbestämmelsernas utarbetande skulle bero på Kongl. Maj:ts åtgärd. Och till detaljspörsmål af viktigare art, som tarfva utredning, räkna vi, bland annat, just frågan om lämpligaste sättet att göra jordtorpare af vissa kvalifikationer kommunalt och dermed äfven politiskt röstberättigade.

Af förra årets konstitutionsutskott framställdes mot ett förslag, liknande det som nu framlägges, den anmärkningen, att genom en dylik utsträckning af valrätten skulle, enligt den med användning af en något föråldrad statistik åstadkomna beräkningen, majoriteten i ett antal af ända till 58 valkretsar på landet öfvergå till andra samhälls-

lager än de nu magtegende. Om nu denna beräkning visade sig hålla streck, och sålunda valmansmajoriteten inom betydligt mer än hälften af de 150 landtvalkretsarne eiter reformens genomförande förblefve orubbad, skulle väl en vändning af så pass måttligt omfång näppeligen vara egnad att verka afskräckande på dem, som vilja en verklig reform i detta afseende och ej blott ämna stanna vid en skenåtgärd.

Förslaget
hufvud-
moment.

Den här ifrågasatta begränsningen af valrätten till Andra Kam-
maren skulle sannolikt, såsom redan antydt, gifva denna rätt ungefär-
ligen den utsträckning, som under närvarande förhållanden kan anses
önskvärd och som redan för flera år sedan af en så konservativ man
som landshöfding Bergström i ett anförande till Första Kammarens
protokoll år 1891 betecknats såsom lämplig. Ännu viktigare synes
oss emellertid det förhållandet vara, att valrätten derigenom skulle
komma att hvila *endast* på sådana fasta allmänna grundvalar, på hvilka
redan nu viktiga rättigheter inom samhället äro beroende, och hvilka
måste erkännas vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande.

Vilkoret, att en valman för att utöfva politisk valrätt skall vara
kommunalt röstberättigad, innebär nemligen, att han inom den kommun,
han tillhör, måste med något — låt vara än så ringa — belopp bidra
till de allmänna behofvens fyllande, hvarigenom viktiga betingelser
för hans kännedom om och intresse för valkretsens allmänna förhållanden
torde vara gifna.

Vilkoret åter om 25 års ålder för att utöfva politisk valrätt är
visserligen hos oss nytt, men öfverensstämmer med fordringarna i
många europeiska länders valordningar och torde, långt bättre än det
nuvarande förmögenhetsstrecket, vara egnadt att utgöra en garanti mot
missbruk af valrätten. Ty dels måste någon större mognad i omdömet
kunna förutsättas hos en man vid 25 års ålder, en tidpunkt af lifvet,
då medlemmar af kroppsarbetarnes klass ofta bildat familj, än vid
21 års ålder, dels har en valman vid meranämnda ålder redan i några
år haft tillfälle att vänja sig vid att inom kommunen utöfva rösträtt,
hvilken der, såsom bekant, inträder med myndighetsåldern. Slutligen
kan ock en valman vid 25 års ålder, då han i allmänhet, för så vidt
han det mäftar, fullgjort en så viktig skyldighet gent emot staten som
värnpliktsöfningarna, sägas ega ökad kraft på att få deltaga i allmänna
angelägenheter afgörande. Denna åldersgräns är för öfrigt redan stadgad
för valbarhet till — förutom andra förtroendeuppdrag — ledamotskap
af Andra Kammaren, hvadan den föreslagna bestämmelsen endast skulle
medföra, att vilkoren för valrätt och valbarhet till Andra Kammaren
komme att sammanfalla.

Då emellertid en reform, sådan som den af oss ifrågasatta, blir svårare att genomföra, ju längre den undanskjutes, anse vi oss med åberopande af hvad ofvan anförts redan nu böra hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t efter verkställd utredning inför Riksdagen framlägga ett på grundsatsen om politisk rösträtt för kommunalt röstberättigade män, hvilka uppnått 25 års ålder, bygd t förslag till rösträttsreform i fråga om val till Riksdagens Andra Kammare.

Stockholm den 31 mars 1900.

<i>Sixten von Friesen.</i>	<i>G. Jansson.</i>	<i>T. Zetterstrand.</i>
<i>J. Bromée.</i>	<i>Ernst. Carlson.</i>	<i>J. Persson.</i>
<i>Aug. Henricson.</i>	<i>D. Persson</i> i Tällberg.	<i>H. Pantzarhielm.</i>
<i>S. J. Kardell.</i>	<i>J. P. Jansson.</i>	<i>C. J. Hammarström.</i>
<i>Gullbrand Elowson.</i>	<i>J. A. Lundahl.</i>	<i>T. Gussing.</i>
<i>P. Lindgren.</i>	<i>O. Anderson.</i>	<i>Carl Jansson</i> i Edsbäcken.
<i>Hj. Sjövall.</i>	<i>A. F. Broström.</i>	<i>A. Antonsson.</i>
<i>A. H. Göthberg.</i>	<i>August Cervin.</i>	<i>Gerard De Geer.</i>
<i>David Holmgren.</i>	<i>L. Gust. Broomé.</i>	<i>Arvid Kempe.</i>
<i>P. Norberg.</i>	<i>Emil Hammarlund.</i>	<i>J. W. Spånberg.</i>
<i>Olaf Guldbrandsson.</i>	<i>G. Lindgren.</i>	<i>P. Olsson</i> i Åsak.
<i>Elof Biesert.</i>	<i>Berndt Hedgren.</i>	<i>M. Arhusiander.</i>
<i>Johan Ericsson.</i>	<i>Erik Wijk.</i>	<i>Henric Öhngren.</i>
<i>J. Byström.</i>	<i>Th. af Callerholm.</i>	<i>Karl Staaff.</i>

<i>Gustaf Olofsson.</i>	<i>J. Nydal.</i>	<i>David Bergström.</i>
<i>Carl Lindhagen.</i>	<i>K. G. Karlsson.</i>	<i>Henrik Hedlund.</i>
<i>Halvar Eriksson.</i>	<i>O. Larsson.</i>	<i>Jakob Pettersson.</i>
<i>Gust. Österberg.</i>	<i>C. M. Ericsson.</i>	<i>J. E. Ericsson.</i>
<i>Hugo E. G. Hamilton.</i>	<i>Julius Centerwall.</i>	<i>John Olsson.</i>
<i>Curt Wallis.</i>	<i>J. G. Spangenberg.</i>	<i>S. H. Kvarnzelius.</i>
<i>Joh. Er. Nordin.</i>	<i>E. G. Åkerlind.</i>	<i>Oskar Berg.</i>
<i>Magnus Höjer.</i>	<i>M. F. Nyström.</i>	<i>S. M. Olsson.</i>
<i>J. Nordin.</i>	<i>Johan Olofsson.</i>	<i>Emil Smith.</i>
<i>Karl Hultkrantz.</i>	<i>A. Thylander.</i>	<i>W. Styrlander.</i>
<i>Edvard Wavrinsky.</i>	<i>And. Olsson</i> <i>i Märdäng.</i>	<i>Oskar Eklund.</i>
<i>Hugo Segerdahl.</i>	<i>Fridtjuv Berg.</i>	<i>J. Aug. Kinnman.</i>
<i>W. Johansson</i> <i>i Öja.</i>	<i>J. H. G. Fredholm.</i>	<i>Chr. Olsson.</i>